

економског уређења, основни уставни институти били су друштвена својина и самоуправљање. Међу уставним слободама и правима, највиши ранг добило је право грађана на друштвено самоуправљање, које је проглашено неприкосновеним. Савезна скупштина имала је пет домова (већа), а председник Републике више није био истовремено и председник Савезног извршног већа. Уставом из 1963. године по први пут је уведено уставно судство (Уставни суд Југославије и уставни судови република). Југославија је била прва социјалистичка земља на свету која је увела уставне судове.

Устав Социјалистичке Федеративне Републике Југославије из 1974. године. И пре доношења овог устава, уставним амандманима из 1971. године (којима је значајно измењен Устав из 1963. године) унети су елементи конфедерализма у функционисање југословенске федерације. Устав из 1974. године наставио је и продубио процес слабљења положаја и улоге федерације и јачања улоге република и аутономних покрајина и још више је ојачао конфедералне елементе у већ ослабљеном југословенском федерализму.

По Уставу из 1974. године, сви савезни органи били су конституисани на начелу једнаке заступљености република и одговарајуће заступљености покрајина, а поједини органи на начелу једнаке заступљености не само република него и покрајина (на пример, Председништво СФРЈ). У Савезној скупштини, која је била дводомна, грађани нису били непосредно представљени ни у једном дому, већ су оба дома чинили представници република и покрајина, што је велико одступање од начела федерализма. Одлуке су се, по правилу, доносиле сагласношћу представника свих република и покрајина. У вршење појединих функција федерације непосредно су били укључени републички и покрајински органи (на пример, закони у Већу република и покрајина доношени су на основу сагласности републичких и покрајинских скупштина). За извршавање савезних прописа били су, по правилу, надлежни органи република и покрајина, тако да федерација није располагала потребним инструментима за њихово спровођење.

Смањење значаја и улоге савезне државе, а насупрот томе јачање улоге федералних јединица и аутономних покрајина, довело је до тога да федералне институције функционишу само у оној мери и онда када је то одговарало интересима република и покрајина. Таква уставна решења подстакла су сепаратизам. Словенија, Хрватска, Македонија и Босна и Херцеговина прогласиле су се за самосталне и независне државе 1991. године, доношењем једностранних аката који су били супротни савезном уставу, а 1992. године биле су и међународно признате. Тиме је престала да постоји тзв. друга Југославија.

4. Устав Републике Србије из 1990. године.

Устав Републике Србије из 1990. године је, с једне стране, предвиђао да је Република Србија у саставу федеративне државе (имао је и одредбу о поштовању савезног устава, релативизовану давањем права републичким органима да доносе акте ради заштите интереса Републике Србије кад се актима органа федерације или друге републике, противно савезном уставу, угрожавају интереси Републике Србије), а с друге стране, уређивао је целину уставне материје једне државе која би могла и самостално да функционише.

Тај устав карактерише одсуство идеолошких одредница које су имали уставни у време тзв. самоуправног социјализма (на пример, из назива државе изостављен је атрибут: социјалистичка), као и враћање класичним уставноправним институтима (владавина права, подела власти, политички плурализам и широк круг људских слобода и права).

Устав Републике Србије из 1990. године определио се за мешовито-парламентарни систем власти, који, поред уобичајених карактеристика парламентарног система, садржи и неке елементе председничког система (на пример: председника Републике бирају грађани на непосредним изборима; председник Републике има право да захтева да Народна скупштина поново гласа о усвојеном закону; председник Републике има право да распусти Народну скупштину на образложен предлог Владе). Уставотворна и законодавна власт припада Народној скупштини (она има 250 народних посланика). Извршна власт припада Влади, коју бира Народна скупштина.